

DR BOHUSLAV PETRŽELKA



C Í R K E V

A N A Š E S P Á S A

DR BOHUSLAV PETRŽELKA

CÍRKEV A NAŠE SPÁSA



VELEHRAD

nakladatelství dobré knihy v Olomouci

1948

NIHIL OBSTAT
Msgre Dr Carolus Večeřa,
censor ex officio.

Nr. 9965.

IMPRIMATUR
die 16. Octobris 1942.
Ex Consistorio Vicarii Capitularis Brunae
Dr Jos. Kratochvíl,
Vicarius Capitularis.

CÍRKEV A MODERNÍ ČLOVĚK

Dvěma věcem se divíval slavný kazatel Lacordaire: malému pustému ostrůvku v nesmírném moři a katolické Církvi. Po celá století dorážejí mořské vlny proti tomuto ostrůvku, zaplavují jej, a ten ostrůvek trvá. A divil se Církvi uprostřed tolika vášní a zloby. Plných 19 století útočí proti Církvi, podemílají její základy, a ta Církev trvá.

Všimneme-li si poněkud blíže, jak se dnešní lidé k Církvi chovají, vidíme, že u jedněch je patrna jistá nechuť k Církvi. Tato nechuť se stupňuje někdy až v posměch, ba i v potupný výsměch, jindy zas v zášti. U jiných se zase shledáváme se spoustou nejrozmanitějších předsudků, jež se u nich časem proti Církvi nahromadily. Docela jinak pohlížejí na Církev ti, kteří jsou jejími věrnými, horlivými údy, kteří s láskou a nadšením se k Církvi hlásí a podle jejího učení a vedení se ochotně řídí. Tito nazývají Církev svou matkou, a tím je vyjádřen něžný poměr, jenž nás s Církví pojí.

Moderní doba na rozdíl od dřívějších tíhne jen k pozemskému. Už zevnějšek moderních měst má ráz pře-

vážně světský. Převládají budovy sloužící účelům čistě pozemským, světským, ne náboženským. Toto zesvětštění zevnější je jen výrazem zesvětštění vnitřního, vědění a života.

Účelem tohoto spisku je ukázat nutnost Církve i pro moderního člověka. Je tolik duší unavených, zklamáných. Církev dává člověku úplnou jistotu v základních otázkách života. Církev je neomylnou hlasatelkou slova Božího, opírajíc se o Boha, jenž nemůže se mýlit ani klamati. Tím nám dává Církev pokoj duše, jehož i moderní člověk tolik potřebuje. Kéž i nynější člověk najde cestu k Církvi a tím i k Bohu. Tuto cestu naléztí bude člověku mnohdy těžko. Moderní způsob života, továrny, divadla, kina, tisk jsou často nepřáteli myšlenky Boží, odvádějí člověka od kostela a od Boha. Až i moderní člověk najde Boha, i když snad až po dlouhém a bolestném bloudění, pocítí, že neklidné je srdce lidské, dokud nespočine v Bohu, a řekne s velkým hledačem Boha sv. Augustinem: „Pozdě jsem si Tě zamiloval, ó krásu, pozdě jsem si Tě zamiloval.“

ZALOŽENÍ CÍRKVE

Ptáme se, zda Ježíš Kristus, zakládaje nové náboženství, založil zároveň novou náboženskou společnost a ja-

kou. A odpověď zní: Ježíš Kristus založil novou náboženskou společnost, Církev, společnost viditelnou, odlišnou od starozákonní synagogy, a to tak, že mimo ni křesťanské náboženství neexistuje. Není rozdílu mezi evangeliem Kristovým a evangeliem Církve. V dějinách je evangelium s Církví nerozlučně spojeno.

Kristus Pán mluvil a jednal tak, že ty, kdo se k němu přidali a jeho nauku přijali, seskupil ve společnost. Tím zakládal novou náboženskou společnost, Církev, kterou po svém zmrtvýchvstání slavně uvedl v život a působnost.

Už starozákonní proroctví mluví o Církvi. Podle známých slov sv. Augustina: „Starý Zákon v Novém nabývá jasnosti“ nabývají tato proroctví o Církvi Kristově v evangeliích svého vysvětlení a splnění. Evangelia mluví o „království Božím“, „říši Kristově“, „království nebeském“, jež má býti na zemi založeno se zvláštní ústavou a vlastní formou. Těmito výrazy se v Novém Zákoně, hlavně u sv. Matouše, označuje říše nadpřirozená, říše Ježíše Krista na zemi, skládající se z lidí! Že tato říše bude míti tvar společenský, naznačil Spasitel v podobenstvích. Toto království Boží znamená splnění toho, co ve Starém Zákoně bylo předpověděno a předobrazeno. Výraz ten znamená: Panství Boha nad lidstvem, spojeným v nadpřirozené království Boží. Zahrnuje v sobě dva prvky: 1. Panství Boží, jež se jeví

v založení království milosti, to jest vykoupení od hříchu a povýšení do nadpřirozeného stavu dítek Božích.

2. Poslušnost lidí vzhledem k tomuto království, neboli včlenění do tohoto království, plnění povinností jako úd království, aby se stal účastným jeho dober zde na zemi a na věčnosti. Království Boží je tedy dar Boží. Úkolem člověka na zemi je svou spoluprací si toto království osvojit. Tím je dán dvojitý stav tohoto království: 1. zde na zemi a 2. po smrti v nebi, a to tak, že v tom království Božím na zemi jsou podstatné prvky toho království Božího už dány, hlavně odpuštění hříchů a věčného trestu a povýšení do nadpřirozeného stavu dítek Božích. S tím souvisí nárok na nadpřirozené patření na Boha, na nebe, jež je odměnou za naše spolupůsobení zde na zemi. Pojem království Božího je společenský a znamená sloučení všech, kteří přijímají slovo Kristovo (křesťané), v náboženskou společnost, Církev Kristovu, v níž skrze orgány od Boha ustanovené, apoštoly a jejich nástupce, dobra království Božího se lidem zprostředkují.

Toto království Boží, Církev, obsahuje v sobě dvojitý prvek, nitrný a vnější. Nitrný je vyjádřen slovy: Hle, království Boží je ve vás; království Boží není pokrm a nápoj, nýbrž spravedlnost a mír a radost v Duchu svatém. Království Boží není však čistě nitrné, i když milost podstatně je nitrná a spolupráce vyžaduje nitrné

kony rozumu a vůle, nýbrž obsahuje i prvek vnější. Tím se vyjadřuje, že království Boží jest i zevnější, viditelné, rozumem poznatelné a rozpoznatelné společenství lidí, kteří jedním křtem, jednými náboženskými úkony a stejnou bohoslužbou, stejnou vírou, podřízením se téže autoritě od Krista ustanovené mezi sebou jsou spojeni v náboženskou jednotu.

Obsah kázání Kristova lze stručně vyjádřit slovy: Ježíš hlásal evangelium o království Božím. Židům, kteří Ho nepřijali, řekl: „Odňato bude od vás království Boží a dáno bude národu, přinášejícímu ovoce jeho.“ Toto království Boží je Církev. Je tedy Církev uskutečněním království Božího. Důvod založení Církve lze vyjádřit takto: Člověk je bytostí společenskou. Proto blahobytu pozemského života a vzdělanosti nabývá jen ve společnosti občanské, státní. Spasitel zakládaje Církev nezrušil přirozeného řádu, nýbrž na něm budoval, povznesl jej a zušlechtil. Proto, je-li k dosažení přirozeného cíle, k dosažení blahobytu pozemského života nezbytně nutná autorita společnosti občanské, tím více je k dosažení blaženosti života věčného nutná autorita společnosti náboženské, jež by byla jistou cestou k poslednímu cíli člověka.

„V něm byl život,“ tak praví sv. Jan, miláček Páně, o svém Pánu a Mistru. A sotva může býti o Kristu něco výstižnějšího. Kdo z lidí touží po životě nadpřirozeném, musí jíti ke Kristu Pánu, musí se chopiti jeho ruky.

Ale kdo je Ježíš Kristus? Kde Ho naleznem? Viditelným způsobem na zemi už nepřebývá. Odešel k Otci, však své ovečky neopustil úplně. Zůstává na zemi osobně, ale neviditelně ve svatostánku, neosobně, ale viditelně ve své Církvi, ve svých apoštolech a jejich nástupcích, biskupech a jejich pomocnících, kněžích, žije a působí Ježíš Kristus stále. Skrze ně shromažďuje kolem sebe zástupy lidu, učí je, volá k sobě děti, těší zarmoucené, jde za zbloudilou ovcí a přivádí ji do ovčína, odpouští marnotratnému synu, odpouští hříšníci.

Protestant Harnack napsal kdysi: „O Kristu dovede jen ten správně myslit, kdo dovede podle jeho nauky žít.“ Celou pravdu o Církvi dovede jen ten pochopit, kdo sám v Církvi je a s Církví žije. Nauka o Církvi, jako o vykoupení lidstva, je řádu nadpřirozeného. Kdo tedy popírá řád nadpřirozený, nikdy pravé povahy Církve nepochopí. Obraz drahé matky nikdy není úplně jasný člověku cizímu, nýbrž jen milujícímu dítěti. To, co matce je nejněžnější, nedá se pouhým chladným ro-

zumem vystihnouti, nýbrž jen láskou vytušiti. Podobně je to s Církví. Jen věřící, Církev svou milující katolíci dovede hlouběji proniknout do nitra Církve.

Náboženství Ježíšem Kristem zjevené nemělo podle vůle Boží býti jako filosofické systémy filosofů ponecháno libovolnému hledání a vykládání jednotlivců, nýbrž dostalo na zemi od svého zakladatele pevnou, určitou formu společenskou, formu království nebeského, jehož pevnou a neomylnou autoritou celé lidstvo i jednotlivci mají býti vedeni k věčnému cíli víry, naděje a lásky.

Církev nám hlásá celé, úplné zjevení Boží. Hlásá nám především pravého, živého Boha. Je to Bůh skutečný, je to Bůh celý, Bůh - Tvůrce i Soudce, nejen dobrý otec - Bůh dětí a hříšníků, Bůh, jenž zasahuje do běhu všeho dění ve světě, Bůh, jenž je Pánem všeho - i přírody, do jejíhož chodu i zázračně zasahuje. Církev káže celého Ježíše Krista, pravého Boha a pravého člověka, Církev nám ukazuje celého člověka, jak vyšel z ruky Boží a co z něho učinil hřích.

O potřebě zjevení nejlépe nás poučují dějiny, že ani nejmoudřejší filosofové světa předkřesťanského se nepracovali k jasné představě Boha Stvořitele nebe a země.

Církev, Kristem Pánem založená, je uskutečnění království Božího na zemi. „Nynější, přítomná Církev je království Kristovo a království nebeské,“ zdůrazňuje sv. Augustin. Církev je nová, nadpřirozená skutečnost, kterou Kristus Pán na zemi založil. Jedině v Církvi je ve vši formě uskutečněno pravé křesťanské náboženství. Křesťanství a Církev jsou tak prostě totéž. Podle výslovného rozkazu Božího je jen jedna konkrétní forma náboženství od Boha zjeveného, tedy jediné pravé náboženství, a to je náboženství od Krista Pána založené neboli křesťanství. Pokud a s ohledem na to, že Kristus Pán toto nové náboženství křesťanské založil ve formě Církve, je křesťanství a Církev v základě totéž. Proto je odlučování křesťanství od Církve a pokus křesťanství odůvodniti mimo Církev počínání rozvratné. Není křesťanství bez Církve. Proto odpad od Církve je odpad od křesťanství.

Spojení Krista s Církví je tak úzké, tak nerozlučitelné, jako je úzké a nerozlučitelné spojení mezi hlavou a tělem. Tak mluví o Církvi sv. Pavel. A jindy užívá výrazu: Církev je nevěstou Kristovou, je to výraz, jehož stopy se vyskytují už u některých proroků.

Kristus Pán svou Církev tak zařídil, že celou svou moc a celou svou nauku odevzdal apoštolům a jejich

nástupcům, aby ji hlásali neomylně všem lidem až do skonání světa. Tak podle vůle Kristovy slabí hříšní lidé zprostředkují všem lidem Kristovo vykoupení, spojení s Bohem. A tento vznešený úřad mají z vůle Boží nezávisle na vnitřní mravní dokonalosti.

Bůh žádá ode všech lidí, aby se podřídili církevní autoritě, neboli, aby Církev poslouchali. Je velikým neporozuměním, domnívá-li se někdo, že milost odporuje zákonu. Kdo se protiví autoritě Církve, protiví se samému Ježíši Kristu, o němž sv. Pavel praví, že se ponížil a byl poslušný až k smrti kříže.

Podmínkou pro mystické, živé včlenění do království Božího je naprostá poslušnost k vůli Kristově. A tuto vůli Boží nám káže Církev. K tomu jí svěřil Kristus Pán trojí úřad. Jejím úkolem je, aby jako kněžka zprostředkovala lidem milosti vykoupení a jako neomylná učitelka jeho zjevení věrně opatrovala a hlásala, a to ve formě náboženské společnosti, jejíž autorita je od samého Ježíše Krista, Syna Božího.

CÍRKEV OBECNÁ, KATOLICKÁ

Církev je určena pro všechny lidi, pro všechny doby, je obecná neboli katolická. První, kdo Církev nazývá katolickou, je sv. Ignác Antiošský. Jako důvod tohoto

názvu uvádí to, že Církev má podstatnou schopnost a vlastnost rozšířiti se po celém světě a sloučiti v jeden celek všechny lidi.

Tuto podstatnou schopnost a vlastnost dal jí božský Spasitel slovy: „Jdouce do celého světa, učte všechny národy.“ Základ této schopnosti Církve je její určení pro všechny lidi. Všimněme si této schopnosti Církve trochu podrobněji. Na rozdíl ode všech nekatolických církví má Církev kladný postoj k celému Písmu svatému, Starému i Novému Zákonu. Kromě Písma svatého má Církev ústní podání. Církev se staví kladně k celému člověku, ke všem jeho schopnostem, k jeho tělu i k jeho duši. Dědičným hříchem nepozbyl člověk přirozených mohutností, byl však ve svých přirozených darech raněn. Člověk dědičným hříchem byl od Boha, svého nadpřirozeného cíle, odvrácen. Od okamžiku, kdy toto odvrácení milosti křtem je napraveno a člověk s posvěcující milostí je v dobře spořádaném poměru k Bohu, Církev působností svou zasahuje celou lidskou přirozenost. Církev má pochopení pro celého člověka, pro jeho smyslovou stránku. Církev hájila a uhájila proti bludařům právo a důstojnost lidského těla a v souvislosti s tím i právo a důstojnost manželství. V úctě k tělu lidskému je odůvodněna církevní nauka o svátostech a svátostinách.

Církev hájí duchové schopnosti člověka, na prvním

místě rozum. Pojem víry předpokládá, že lidský rozum je sám ze sebe schopen poznati tak zvaná praeambula fidei, to jest předpoklady víry, totiž že Bůh je pouhým rozumem poznatelný, že lidská duše je duchová a nesmrtelná a že lidská vůle je svobodná. Rovněž i věrohodnost zjevení lze rozumově prokázati. Církev i u pohanů uznává dobré prvky. Církev tyto prvky pečlivě vybírá, očišťuje je od různých nesprávných příměšků, a tak je uvolňuje pro království Boží. Vždyť vše hodnotné patří Bohu.

To je katolicismus: uznání hodnot všude, kde se vyskytnou. Církev může o sobě říci se sv. Pavlem: „Všem stala jsem se vše, abych všechny zachránila.“

Tato nitrná katolicita je základem katolicity zevnější, rozšíření Církve po celém světě.

CÍRKEV JE JEDINÝM ŘÁDNÝM PROSTŘEDKEM SPÁSY

Církev katolická jako uskutečnění království Božího na zemi je Církví lidstva vůbec. Směřuje celou svou podstatou k tomu, aby všechny lidi všech časů a všech míst vstúpila v jednotu Těla Kristova. Tím je dána její obecnost, katolicita, ale i její výlučnost, exklusivita, to jest její nárok býti Církví pro všechny nutnou, čili býti

Církvi lidstva vůbec, jediný výlučný ústav spásy pro všechny lidi. To vysvítá z jejího účelu stanoveného Kristem: „Jdouce do celého světa, kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a pokřtěn bude, spasen bude, kdo však neuvěří, bude zavržen.“ (Mk. 16, 16.)

A poněvadž je si toho Církev vědoma, že je Církvi lidstva vůbec, nemůže prostě připustiti, aby lidé i v některé jiné náboženské společnosti, jež existuje vedle Kristem založené Církve a proti ní byla založena, hledali své spásy. Kdyby Církev uznala některou křesťanskou pozdější Církev jako sobě rovnou a stejnoprávnou sestru, tím by se zpronevěřila řádu, samým Kristem ustanovenému. Jeden Bůh, jeden Kristus, jeden křest, jedna Církev. Tato výlučnost je dána výlučností Kristovou, jeho vlastností, že je Vyslancem Božím a jediným autentickým Učitelem zjevení. On je Cesta, Pravda a Život. V Kristu se lidstvu zjevila moudrost a milosrdenství Boží. Proto není jiné cesty k Bohu jen skrze Krista. Krista však není dáno jinak míti, leč skrze Církev.

Již v nejstarších dobách Církve odvolávali se křesťané pro nutnost Církve ke spáse na slova u sv. Mat. 18, 17: „Neslyší-li kdo Církev, budiž tobě jako pohan a publikán,“ to jest, toho nepovažuji za křesťana. Tuto starou pravdu křesťanskou vyjádřil později sv. Cyprian slovy: „Nikdo nemůže míti Boha za Otce, kdo nemá Církev za matku;“ „nikdo nedojde spásy mimo Cír-

kev;“ „mimo Církev není spásy.“ Tak vznikla formule, že Církev je samospasitelná. Čtvrtý koncil lateránský roku 1215 přijal tuto formuli doslova. Ve vyznání víry athanasiánském zní ta zásada takto: „Kdo chce býti spasen je nutno, aby se držel katolické víry. Kdo jí nepodrží neporušenou, jistě zahyne.“ S touto normou i v pozdějších dobách se stále shledáváme.

S tímž důrazem, s kterým Církev hlásá, že je Církví pro všechny, všeobecnou, nadnárodní, hlásá též, že je jedinou řádnou cestou k spáse, čili že je samospasitelnou. A i v tom je tajemství jejího trvání, že zůstává sama sobě věrnou, je katolickou a výlučnou zároveň.

V otázce, zdali ostatní křesťanské církve vedou k spáse, nezná Církev snášenlivosti. Tím, že všechny nekatolické církve vznikly proti původní jednotě Církve, Kristem založené, jsou útvary, založené proti zákonu Kristovu. Jsou to útvary lidské, ba protikřesťanské. Proto je Církev odmítá. Kristus je jediné jméno na zemi i na nebi, skrze které můžeme dojít k spasení. Z této skutečnosti se odvozuje samospasitelnost Církve. Popřením jedné pravé Církve je popřen i Kristus. Odpad od Církve je odpadem od Krista.

Odsuzujeme touto naukou všechny jinověrce do pekla? Neodsuzujeme. Nauka o nutnosti Církve není namířena proti jednotlivým nekatolíkům, nýbrž proti ne-

katolickým církvím. Nauka tato neodpovídá na otázku: Kdo bude spasen, nýbrž: co vede k spáse.

Nekatolické církve, když se od původní Církve Kristovy odlučovaly, podržely jistou část katolické nauky a některé svátosti, na prvním místě křest. Proto nejsou nekatolické církve výlučně popřením katolické nauky, nýbrž mají do jisté míry kus dědictví Kristova. Takto se pak může státi, že i mimo Církev existuje pravý nadpřirozený život. Toto nutno nekatolickým církvím přiznati.

Tím, že Církev o sobě tvrdí, že je samospasitelná, chce říci, že je podle výslovného rozkazu Kristova řádným ústavem spásy. Jen v ní je uložena celá nauka a milost Ježíše Krista v nezkalené čistotě a plnosti.

Věčné spásy může dojíti jen ten, kdo zemře ve stavu posvěcující milosti. Řádným způsobem dochází milosti posvěcující ten, kdo přijímá svátost křtu a svátost pokání, po případě svátost posledního pomazání. Tento způsob nazývá se řádným, poněvadž je Církev založena k tomu účelu, aby lidem zprostředkovala spásu tím, že hlásá nauku Kristovu a zprostředkuje jím jeho milost.

Tato nauka tedy nepopírá, že jsou i mimořádné cesty k spáse, že někdo dostane milost Kristovu bez církevního zprostředkování. Avšak i tito, jimž Bůh dává milost bezprostřední, právem se počítají k Církvi, pokud Církev je společenským útvarem nejen viditelným, ný-

brž mystickým (duchovým). Jinak se také říká, že tito nepatří k tělu Církve, nýbrž k duši Církve. I tito jsou Kristovi.

Je tedy smysl věty: „Mimo Církev není spásy“ tento: Kdo vlastní vinou (což jen Bůh soudí) nepatří k Církvi a v tom stavu zemře, nedojde spásy. Všichni lidé, kteří dospěli k užívání rozumu, musí mít aspoň touhu k Církvi patřit, to jest mít ochotu, jakmile by poznali, že příslušnost k Církvi je k spáse nutná, i zevně se k Církvi přičleniti. Kdo tedy jen pro nepřekonatelnou nevědomost do Církve nevstoupí, vpravdě k ní patří. Takovému dává Bůh milost způsobem mimořádným. Ta nauka má základ v tom, že Bůh chce každého člověka spasiti. Na této nauce spočívá známé rozlišování trojiho křtu: křtu vody, touhy a krve.

Nauka o samospasitelnosti Církve není tvrdá a netolerantní. To plyne ze slov papeže Pia IX.: „Jest dobře známé katolické dogma, že nemůže nikdo býti spasen mimo Církev, a ti, kteří se staví zatvrzele proti autoritě této Církve a jsou tvrdošíjně odloučeni od náměstka Petrova, římského papeže, že nemohou býti spaseni.“ Nesmí se přehlédnout, že tam stojí slova zatvrzele a tvrdošíjně. Tedy jen ti, kteří zatvrzele, to jest vlastní vinou, jenom ti, kteří měli možnost, čas a prostředky hledati pravdu a nehledali, jen ti jsou mimo Církev.

Sv. Tomáš Akvinský vysvětluje smysl věty: „Mimo Církev není spásy“ v Summě theologické, III. část, 68. ot., čl. 2, kde mluví o nutnosti svátosti křtu. Křtem se stává člověk údem Církve. Křest však může někomu chyběti dvojím způsobem: za prvé i věcí i touhou, za druhé věcí a ne touhou. Věcí i touhou chybí křest jen tomu, kdo není ani pokřtěn, ani nemá nitrné ochoty případně křest přijat. Takový je mimo tělo i duši Církve. Věcí a ne touhou chybí křest tomu, kdo není pokřtěn, ale má nitrnou touhu případně křest přijati. Takový bude spasen pro svou nitrnou ochotu neboli touhu, jež vychází z víry a působí láskou a je ochotna plnit vůli Boží tak, jak ji poznává. Sv. Tomáš na tomto místě velmi pěkně praví: Boží moc není vázána na viditelné svátosti. V tomto smyslu mohlo by se dokonce říci: K Církvi patří všichni, kteří se poctivě snaží najít náboženskou pravdu a podle ní i žít. Milosrdný Bůh dobrou vůlí nepohrdne.

K lepšímu pochopení zásady: Mimo Církev není spásy nutno rozlišovati dvojí hledisko: věroučné a psychologické. Posuzujeme-li tuto větu o samospasitelnosti Církve s hlediska věroučného, neboli máme-li na zřeteli jen vnitřní souvislost mezi Kristem a Církví, nemohou ti, kdo nepatří k Církvi, kacíři, rozkolníci, židé a pohané dojít spásy. - Církev však nechce v jednotlivých případech rozhodovat, zda některý kacíř popírá

pravdu tvrdošíjně, ze zlé vůle. Tím méně chce Církev rozhodovat o konečném osudu jednotlivce. - Posuzováno s hlediska psychologického nutno zdůrazniti, že kacíř, žid, pohan ve smyslu věroučném existují zřídka. Proto rozeznává Církev mezi kacíři formálními, zatvrzelými a materiálními či dobré vůle. Zde platí slova sv. Augustina: „Milujte člověka, zabijte blud.“

Toto rozlišování hlediska věroučného a psychologického usnadní nám vysvětlení těžké bolestné otázky ze středověku: procesy s kacíři, upalování kacířů. Tehdejší názor byl: Kacíř porušuje jednotu víry a každý útok proti jednotě víry je zároveň útokem proti trvání a jednotě státu, proto je to veřejný zločin, jež nutno potírat i nejtvrdošíjnějšími právními prostředky. Mimo to středověký člověk pokládal každý odpad od katolické víry za mravní zločin. Všude, kde viděl, že se pravda popírá, myslel, že se tak děje ze zlé vůle a proto hned trestal a tvrdě trestal. O nějaké nezaviněné nevědomosti nechtěl nic slyšeti. Se středověkem přestaly ponenáhu i procesy s kacíři. Nový církevní zákoník zakazuje každé násilí ve věcech víry.

Mimořádné cesty k spáse nejsou bez zvláštních obtíží. Ti, kteří po nich jdou, nemají tolika pokladů milosti a pramenů požehnání, hlavně svátostí. Chápeme proto, že se u mnohých jinověrců ozývají hlasy touhy po opětném spojení s Církví. Známa protestantská bá-

snírka, která později se stala katoličkou, Kordula Peregrina, mluvíc o katolické vesnici, napsala: „Zdali pak ti vesničané také vědí, jakým požehnáním jsou pro ně ty kostely s nejsvětější Svátostí? Chtěla bych býti ženou takového katolického sedláka nebo i nádeníka. K svému štěstí potřebuji denní mši svatou. Denně chodit na mši svatou, jak šťastnou bych byla. Vidím vždy jasněji, že katolíci jsou jediní šťastní lidé na zemi. Jejich Církev stojí na skále, tam je ve všem jasnost, pevnost, pravda, tam žádné kolísání, žádné pochybnosti.“

CÍRKEV A TY

Kdo Církev zná, kdo se zamyslí nad její nadpozemskou krásou, ten jistě zahoří láskou a nadšením k ní. K takovým nadšeným milovníkům Církve patří na prvním místě svatí.

Církev jde všemi časy, všemi stoletími. V čele jde její božský Zakladatel. Jde s trnovou korunou na hlavě a s křížem na ramenou. Mlčí, jako když šel kdysi ulicemi jerusalemskými na Kalvarii. A za ním jdou všechna pokolení země. Jsou zde apoštolové s Petrem - prvním papežem - v čele. A dále jdou ostatní: nástupci apoštolů, mučedníci bez počtu, všichni svatí a světice Boží všech dob a všech jazyků.

A na okraji cesty, kterou Spasitel se svou Církví se ubírá, stojí lidé dnešní, přátelé i nepřátelé. Zde stojíš i ty. A prosbu mám k tobě. Přidej se k té Církvi, miluj ji, miluj ji tak, jak ji miluje či milovala tvá zbožná matka, a nikdy ji nezarmucuj.

Církev nám zprostředkuje zjevení Boží, zprostředkuje nám je skrze lidi, lidi často slabé, chybuující. Může se státi, že pastýř, biskup, kněz nejsou vždy hodnými zprostředkovateli, a věřící že nejsou hodnými vždy přijímači božské nauky a milosti. Podivuhodná je Církev ve svém založení a trvání. Pravý div světa, provedený dvanácti rybáři. Vedle tolika božského jest v ní tolik lidského. Obojí nás nutí k úžasu, nadpozemské ctnosti světců a vedle nich velká pohoršení. Církev jde světem často napadána, často přemáhána, nikdy přemožena. Kdo pochopí Církev? Jen ten, kdo ji miluje.

Milujme Církev i přes její nedokonalosti. Katolík hlásí se k Církvi, jaká je. Neboť taková, jaká je, je pro nás projevem svatosti Boží, spravedlnosti a lásky. I když dlouhým putováním se na ní prach usadil a její tvář je rozryta starostmi, strádáním a utrpením, je přece naší matkou. V jejím srdci plane stará láska, z jejího oka vyzářuje stará víra. Její ruka stále rozdává božské požehnání. Je tvrdá jako diamant a něžnější než matka. Tvrdá jako diamant v pevnosti pokladu víry a ve věrnosti ke Kristu. Něžnější než matka v lásce k lidu, k li-

dem trpícím a pomoci potřebujícím. Co by byla země bez Církve? Co nebe bez Boha.

Děkuji Ti, dobrý Bože, že jsme v tvé Církvi!

Říme věčný, s Otcem svatým buď nám hvězdou k nebesům!



13

Cena Kčs 3.-